

Megemlékezés Kálmán Lászlóról

Gécseg Zsuzsanna

Lingdok 25, Szeged, 2021. november 18.

Valakinek itt kellene még lennie ezen a konferencián, de nincs itt, pedig néhány hónapja még nagyon számítottunk rá, hiszen minden évben, amikor csak lehetett, el is jött. Kálmán László, vagy ahogy kollégái és barátai nevezték, Kálmán a 25. Lingdokon már nem tud velünk részt venni.

Amikor október 10-én a Facebook-on testvére, a nem sokkal később szintén elhunyt Kálmán C. György hírül adta Laci halálát, mindnyájan megdöbbsentünk, és nem értettük az egészet. Azóta sem értjük, csak próbáljuk valahogyan feldolgozni, hogy itt hagyott bennünket. Jövő héten töltötte volna be a 64. életévét.

Kálmán László a kezdetektől fogva a Lingdok-konferenciák egyik kulcsszereplője volt. Emlékszem, amikor még magam is doktorjelöltként előadtam az első konferenciák egyikén, éppen Laci volt a szekcióelnök. Belepillantott a hand-outba, amit a kezébe adtam, majd felkapta a fejét, és halkán azt mondta: jó, nyelvészet! Mert bizony megesett a Lingdok történetében, hogy az előadó nem vette komolyan a tudományos megközelítésre vonatkozó elvárásokat, vagy olyan témát hozott a konferenciára, ami érdekes volt ugyan, de nem sok köze volt a nyelvészethez. És Laci ezt habozás nélkül szóvá tette, főleg az első időkben. Később többnyire csak tapintatosan hallgatott ilyenkor, de ennek is jelzés értéke volt. A PhD-hallgatók egy kis része félt is a szókimondásától. De a többséget lenyűgözte hatalmas tudása, elméleti felkészültsége, és az, hogy a nyelvészet bármilyen területére is essen az az előadás, bármilyen nyelvről is legyen szó, érdemben hozzá tudott szólni. Hozzászólásai sosem merültek ki a kritikában vagy a kérdésfeltevésben: tele volt ötletekkel, tovább gondolásra javasolt felvetésekkel. De az előadó doktorjelölt már abból is rengeteget tanult, ha Laci a feje fölött szenvedélyes vitákat folytatott az adott kérdéstről a jelen lévő kollégákkal.

Aztán később a Lingdok-konferenciák egyik szervezőjeként azt is megtapasztalhattam, hogy mindenben számíthatok rá: precíz volt, gyorsan reagált a megkeresésekre, a bírálatra elküldött absztraktok véleményezését lelkiismeretesen és szigorral végezte, de ha a legkisebb fantáziát is látta az összefoglaló témájában, akkor már esélyt adott neki. Szinte minden absztrakthoz fűzött valamilyen tanácsot, konstruktív megjegyzést.

A konferencia első napjának délelőttjén már lestük, mikor fut be a pesti csapat, a Nyelvtudományi Intézet különítménye, akik persze mindig időben megérkeztek. Laci autóval jött, és az autóba rendszerint befért még néhány kolléga is.

Minden alkalommal jelezte, hogy a konferencia mindkét napján jelen kíván lenni, és el nem maradt volna az akkori, covid-mentes időkben még rendszeresen megtartott esti kötetlen

összejövetelekről, evés-ivásokról sem. Mert a konferencia első napja nem ért véget az előadások után: a kedélyes éttermi beszélgetések, kocsmázások alkalmával a résztvevők megismerhették egy másik arcát is Lacinak: kisebb-nagyobb csoportok alakultak körülötte, elbeszélgetett a doktoranduszokkal, sztorizgatott a kollégákkal. Szó esett ott mindenről, nyelvészetről is. Laci mindenkit tegezett, és mindenki tegezte őt, a doktoranduszok is, valahogy senkinek nem jutott eszébe, hogy magázza. Nagyon közvetlen és természetes volt, mindenfajta tekintélyelvűséget elutasított. Ugyanakkor érzékelhetően tisztelte őt mindenki.

Nagyon nehéz elfogadni, hogy Kálmán László távozásával egy korszak lezárult a Lingdok történetében. Nélküle folytatjuk tovább, de azon vagyunk, hogy szemlélete, igényessége, a jövő nyelvésznemzedéke iránti hatalmas szeretete velünk maradjon. Ezt a megemlékezést Nádasy Ádám tanár úr beszédének néhány sorával szeretném zárni, amely múlt szombaton, Laci temetésén hangzott el:

„Kedves Laci! Hagyd itt a vitatkozási kultúrádat, amivel bátran belekérdeztél bármibe, és rákérdeztél bárkire: nem ismerted a tekintélyt, nem ismerted a megalkuvást, csak a tisztázás örömteli szépségét. Hagyd itt a nyelvek iránti rajongásodat, hadd érezzük mi is, hogy nincs izgalmasabb, mint a nyelvi jelenségeket latolgatni. Te úgy szeretted az adatokat, mint a régi botanikus, akinek a növénygyűjteménye a legfontosabb. Hagyd itt a gyűjteményedet, és mi ígérjük, hogy a további lapokra is értékes adatokat fogunk lepréselni.”

Igen, ezt ígérjük mi is. Isten veled, Laci.